

Regional plan for klima, energi og miljø - uttalelse

Behandling:	Dato	Saksnummer:
Formannskapet	22.02.2023	012/23

Dokumenter:

Vedlegg 1 Regional for klima, energi og miljø - høringsbrev datert 20.12.2022

Vedlegg 2 Regional plan for klima, energi og miljø - høringsdokument

Fakta:

Regional plan for klima, energi og klima er en av tre nye regionale planer som skal utarbeides i Innlandet for perioden 2020 - 2024. De to andre planene er det inkluderende Innlandet og Regional plan for samfunnstryggleik. Plan for klima, energi og klima omhandler ifølge planforslaget, jf. vedlegg 2, følgende:

- utforme, konkretisere og koordinere en offensiv klima- og miljøpolitikk for Innlandet.
- bidra til bærekraftig forvaltning av naturressursene og skape nye grønne arbeidsplasser

Planens tre hovedområder klima, energi og miljø omhandler store og komplekse tema som påvirker hverandre. Planen søker å finne løsninger som i størst mulig grad er positive for alle tre områdene, men på enkelte områder vil det oppstå interessekonflikter. For å løse utfordringene må det blant annet samarbeides på tvers av forvaltningsnivåer, aktører og fagområder for å nå målene.

For å nå planens ambisjoner om å konkretisere en offensiv klima-, energi- og miljø-politikk, er det utarbeidet et hovedmål og delmål for hvert av de tre områdene klima, energi og miljø.

Hovedmål for klima:

Innlandet er omstilt til lavutslippssamfunnet og er forberedt på et klima i endring.

Hovedmål for energi:

Innlandet har en ledende posisjon i omstillingen til, og bruk og produksjon av fornybar energi.

Hovedmål for miljø:

Innlandet tar vare på miljø, kulturmiljø og naturmangfold gjennom bærekraftig forvaltning.

For å nå planens hovedmål innenfor klima, energi og miljø er det valgt ut seks satsingsområder:

1. Innovasjon og næringsutvikling for grønn omstilling i Innlandet
2. Arealbruk
3. Redusere klimagassutslipp
4. Klimatilpasning
5. Natur- og kulturmiljø og naturmangfold
6. Omstilling til – og bruk av fornybar energi

Innenfor disse satsingsområdene beskrives i kapittel 3 strategier for hvordan målene for klima, energi og miljø skal nås.

I kapittel 4 omtales rammeverket for plan- og strategiarbeidet. For å nå nasjonale og internasjonale målsettinger på klima-, energi- og miljøområdet må alle parter i Innlandssamfunnet bidra. Alt plan- og strategiarbeid må forholde seg til [nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling](#), statlige planretningslinjer og andre nasjonale føringer. Innlandssamfunnet skal gjennom oppfølgingen av regional plan for klima, energi og miljø påvirke nasjonale mål, føringer og virkemidler.

Handlingsprogrammet, jf. kapittel 5, med tiltak på kort og lang sikt skal sikre oppfølging av denne regionale planen. Gjennomføringen av handlingsprogrammet er avhengig av at alle parter bidrar i tiltaksoppfølgingen.

Det overordnede samordningsansvaret for oppfølgingen av planen er lagt til Regionalt partnerskap, for å sikre tverretattlig eierskap og forankring. Regionalt partnerskap ledes av Innlandet fylkeskommune og består av:

- Statsforvalteren i Innlandet
- Kommunenes sentralforbund (KS)
- NAV Innlandet
- LO
- NHO
- Fagskolen Innlandet
- Innovasjon Norge
- HINN (Høgskolen i Innlandet)
- NTNU (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet)
- Innlandet fylkeskommune

Vurdering:

Regional plan for klima, energi- og miljø skal peke ut den langsiktige retningen for samfunnsutviklingen i Innlandet, og er forankret i FNs bærekraftsmål, nasjonale føringer og Innlandsstrategien. Kort oppsummert legges til grunn at Innlandet skal utvikle seg i bærekraftig (opprettelig) retning både økonomisk, sosialt og miljømessig. Dette er svært krevende å nå med de utfordringene Innlandet har med blant annet en befolkning med økende gjennomsnittsalder, redusert innbyggertall i deler av fylket, og et fylke med

forholdsvis få innbyggere fordelt på et areal større enn Danmark. Samtidig har Innlandet naturgitte forutsetninger for å kunne være en pådriver i det grønne skiftet.

Hvordan Innlandet skal utvikle seg i forhold til fokusområdene (klima, energi og miljø) er godt beskrevet i de innledende kapitlene i planforslaget. De tre temaene kan ikke bare vurderes hver for seg, men må sees i sammenheng. At de til dels er overlappende og kan gi mulige motsetninger og interessekonflikter gjør at en må finne en balansegang mellom dem og finne en utviklingsretning som er basert på en helhetlig vurdering.

Som det framgår av dokumentet er dette en plan med varighet til 2030, men innholdet i planen har et mye lengre perspektiv. Dette er nødvendig når det legges føringer for en samfunnsutvikling langt fram i tid, deriblant en utvikling mot et lavutslippssamfunn der vekst og utvikling skal skje innenfor naturens tålegrense.

Nedenfor kommenteres enkelte forhold i planen:

Målsettinger:

Ett av delmålene for klima er:

«Innlandet har redusert direkte klimagassutslipp med 55 % i forhold til utslippene i 1990».

Dette må sees i sammenheng med Norges forpliktelser overfor EU der Norge har en målsetting om å redusere de totale klimagassutslippene med 55 % innen 2030 jamført med utslippene i 1990. Dette er fordelt på kvotepliktig (olje og gass m.m., som inngår i EUs kvotesystem) og ikke-kvotepliktig sektor (hovedsakelig transport og jordbruk) med andel 50/50. Av ikke-kvotepliktig sektor utgjør direkte utslipp 10-20 % av de totale utslippene innenfor et geografisk område, mens de indirekte utslippene (forbruk av varer og tjenester produsert utenfor det geografiske området) utgjør resten. Det vil si at ambisjonsnivået i målsettingen over med kun fokus på direkte utslipp ikke gjenspeiler behovet for klimagassreduksjoner i Innlandet sett i forhold til at Norges mål skal nås.

Utslipp av klimagasser i Norge, i Innlandet og i den enkelte kommune har de seinere åra vært forholdsvis stabile med en forsiktig nedgang i enkelte sektorer. Det vil si at skal målene i 2030 for reduksjon av klimagassutslipp på 55 % nås, må det helt andre virkemidler og tiltak til enn det som gjøres i dag.

Virkemidler:

Slik samfunnet er organisert i dag er roller og ansvar godt forankret nasjonalt, regionalt og lokalt. Føringene fra staten er rimelig klare og vil over tid føre til en mer bærekraftig utvikling av samfunnet. Spørsmålet er om endringene går raskt nok i forhold til bærekraftsmålene og for å nå de målene som er satt i planen knyttet til klima, energi og miljø.

Mye tyder på at det regionalt og lokalt er behov for flere eller andre virkemidler for å øke tempoet i den samfunnsendringen som er nødvendig. I planen vises til føringer fra staten. I tillegg bør forventninger til staten også synliggjøres. Dette kan for eksempel være behov for lovendringer, som vil ta tid, men også mer kraftfulle, målrettede økonomiske virkemidler, som kan gi raskere endringer.

Samarbeid:

For å nå målene må alle aktører som offentlige myndigheter, næringslivet, forskning og enkelte innbygger hver for seg og sammen gjøre handlinger i mer bærekraftig retning. En naturlig ledende aktør i dette arbeidet er regionalt partnerskap.

Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for statlig og kommunal planlegging og virksomhet i regionen. Det er imidlertid ikke naturlig, slik det skrives i plandokumentet, å anse planen som en utviklingsavtale mellom staten, fylkeskommunen og kommunen som gir føringer for hvordan aktørene skal opptre.

Handlingsprogram:

Handlingsprogrammet beskriver gode og mange tiltak på kort og lang sikt, som samlet sett er et godt grunnlag for ønsket utvikling om de blir gjennomført.

Det er viktig å påvirke vårt forbruk av varer og tjenester, som trolig må endres og på enkelte områder reduseres for at samfunnet skal nå målene. Holdningsskapende arbeid i den sammenheng er viktig.

Forslag til vedtak:

Ringsaker kommune slutter seg til Regional plan for klima, energi og miljø, jf. vedlegg 2, med de merknader som framgår av saksframlegget.

Kommunedirektøren i Ringsaker, 10.2.2023

Jørn Strand

Alf Thomassen
strategisjef